

Budowa anatomiczna:

- macica
- pochwa
- jajniki

Jajniki:

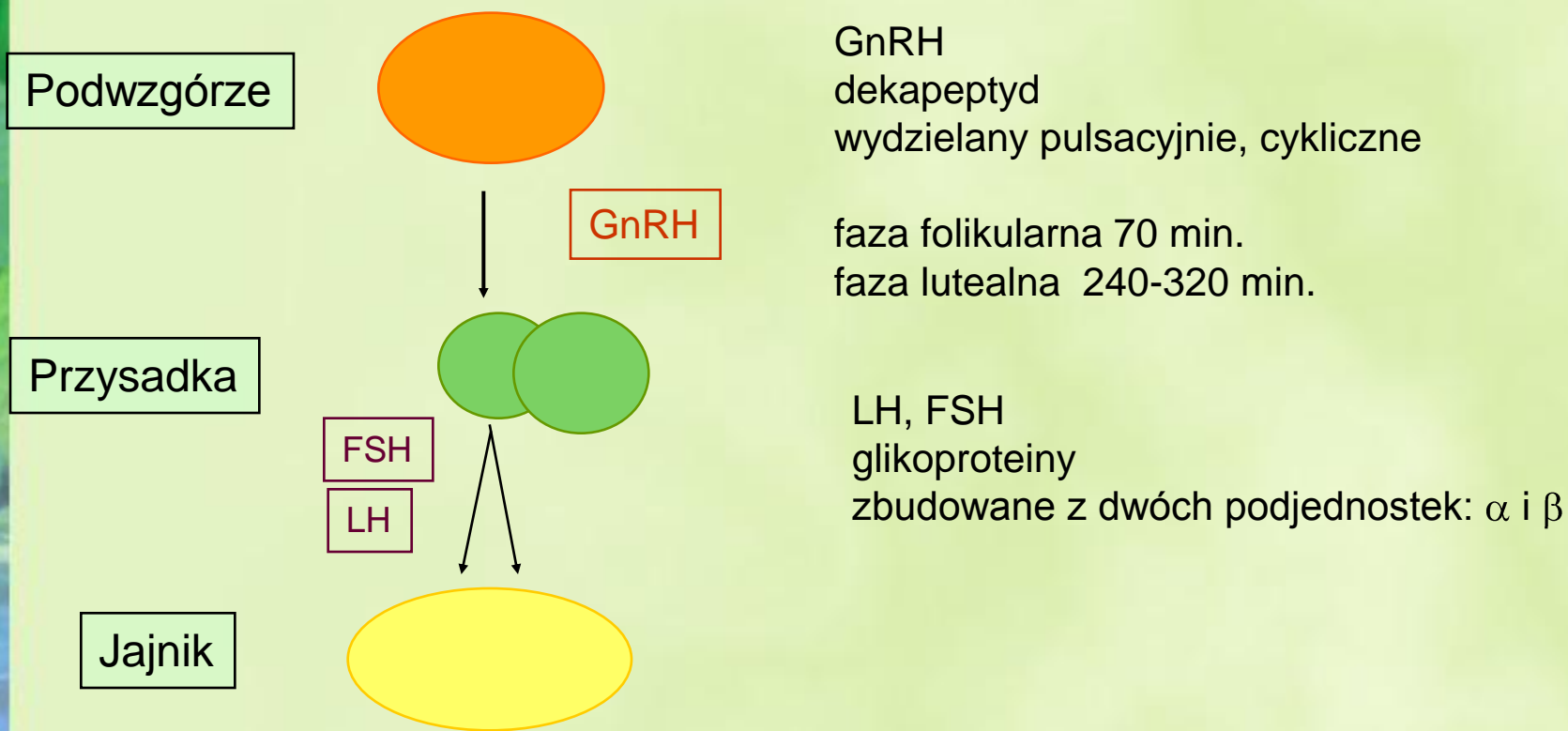
okres płodowy

- formowanie pęcherzyków pierwotnych
- zatrzymanie podziału mejotycznego komórki jajowej

okres dojrzałości płciowej

- rekrutacja
- selekcja
- dojrzewanie pęcherzyka jajnikowego dominującego
- owulacja
- ciało żółte

Podwzgórze – Przysadka - Jajnik

GnRH
dekapeptyd
wydzielany pulsacyjnie, cyklicznie

faza folikularna 70 min.
faza lutealna 240-320 min.

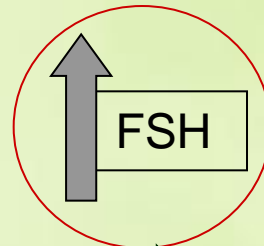
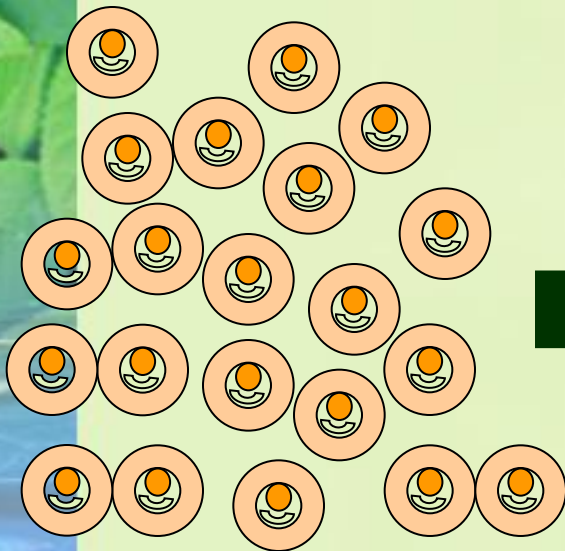
LH, FSH
glikoproteiny
zbudowane z dwóch podjednostek: α i β

FSH miejsce działania – komórki pęcherzykowe warstwy ziarnistej

LH miejsce działania – komórki tekalne i komórki ciała żółtego

Rekrutacja pęcherzyków

Rozwój pęcherzyków **zależny** od gonadotropin

proces rekrutacji
10-20 pęcherzyków

Przyspieszenie wzrostu grupy pęcherzyków z puli wolno rosnących pęcherzyków antralnych zakończone atrezią lub owulacją

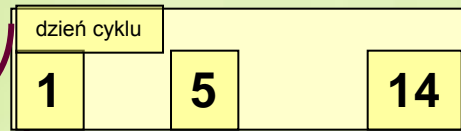
proces selekcji pęcherzyka dominującego

owulacja

- 85 dni

65 dni powolnego wzrostu pęcherzyków antralnych

II połowa fazy lutealnej poprzedniego cyklu

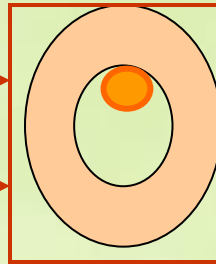

Selekcja

Pęcherzyk o największej
wrażliwości na gonadotropiny

Największe stężenie FSH i E w
płynie pęcherzykowym

Największy indeks mitotyczny
komórek ziarnistych

Estradiol

dalszy wzrost

OWULACJA

wydzielanie FRP –
białka regulacji pęcherzyka

hamowanie
biosyntezy E w
pozostałych
pęcherzykach

ATREZJA

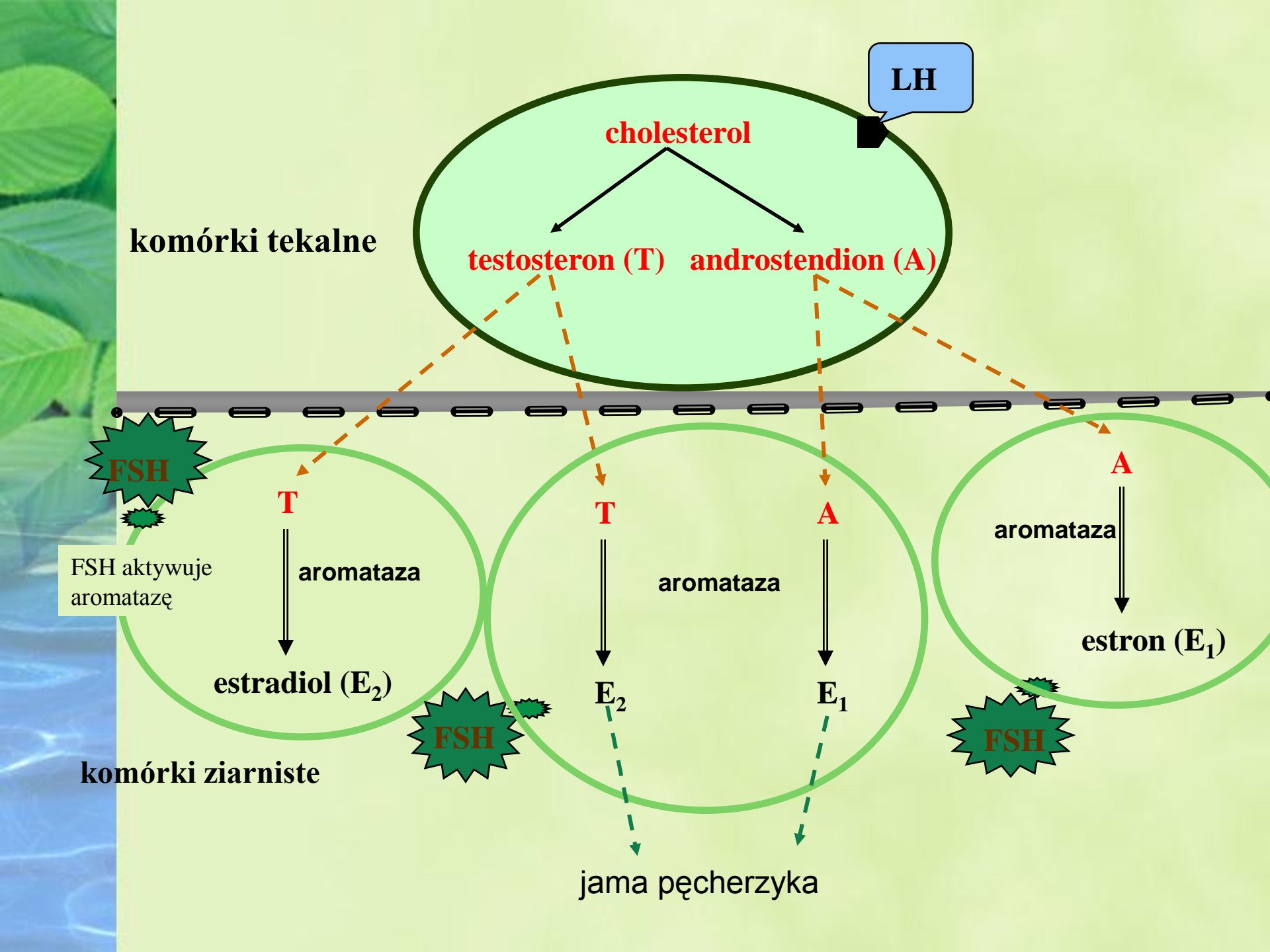
dzień cyklu

1

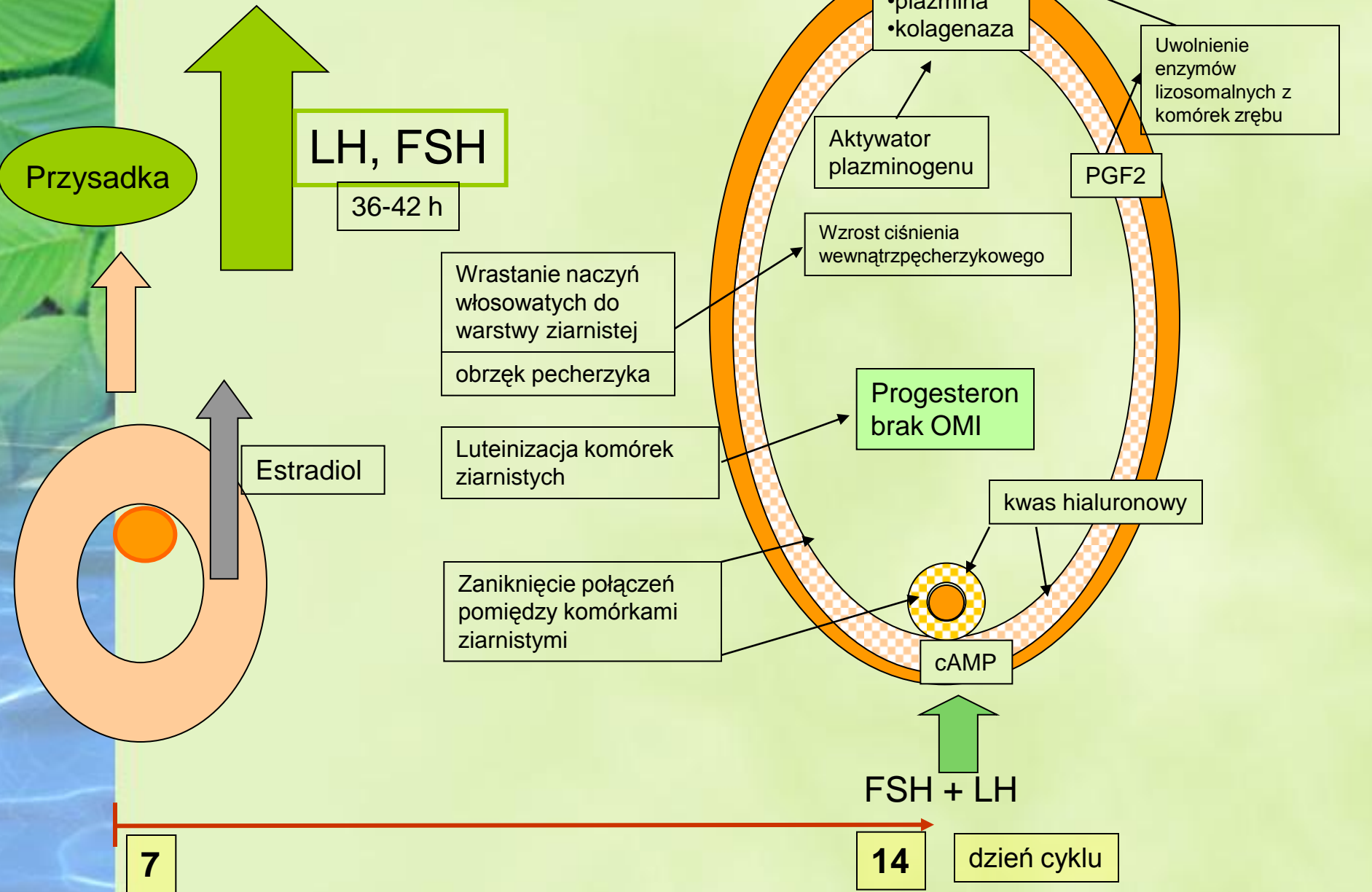
5/7

14

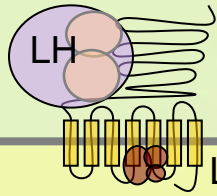

Owulacja

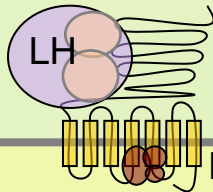
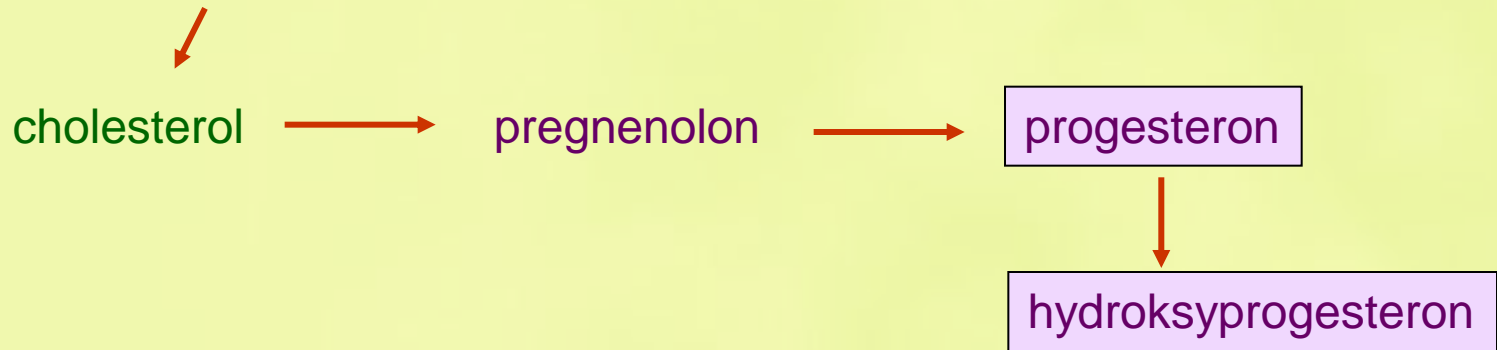

Biosynteza steroidów (faza lutealna)

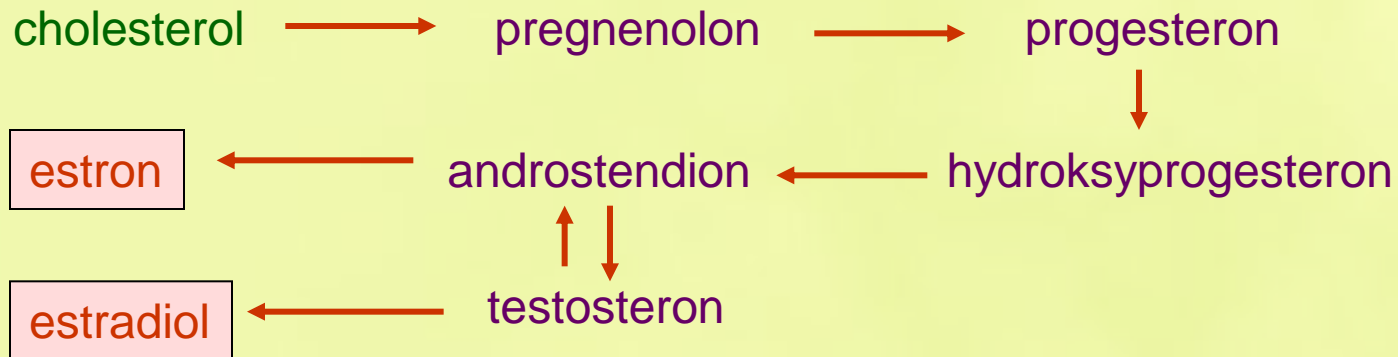
Δ^4

Komórka lutealna

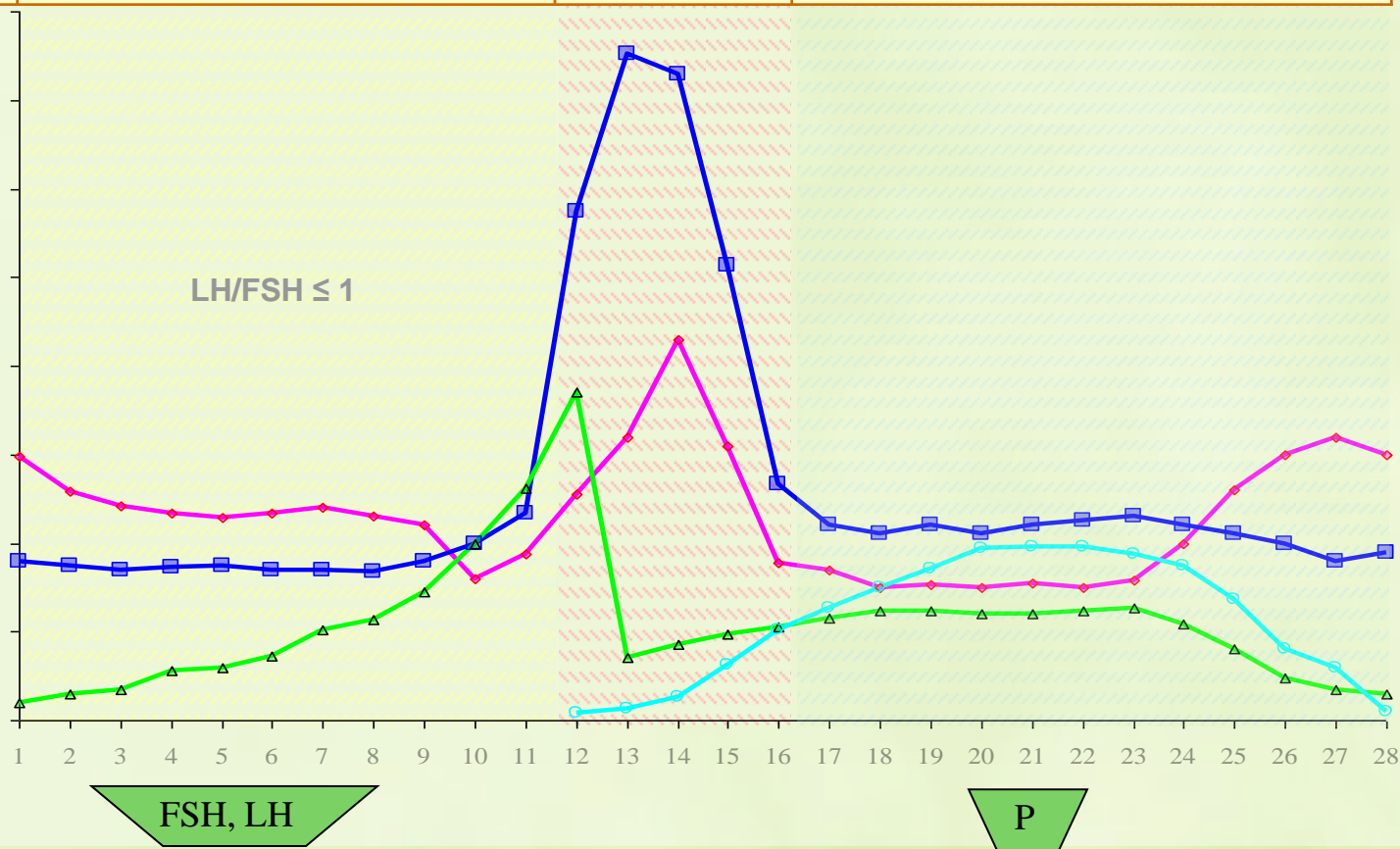
Komórka paralutealna

Podstawowe poziomy hormonów

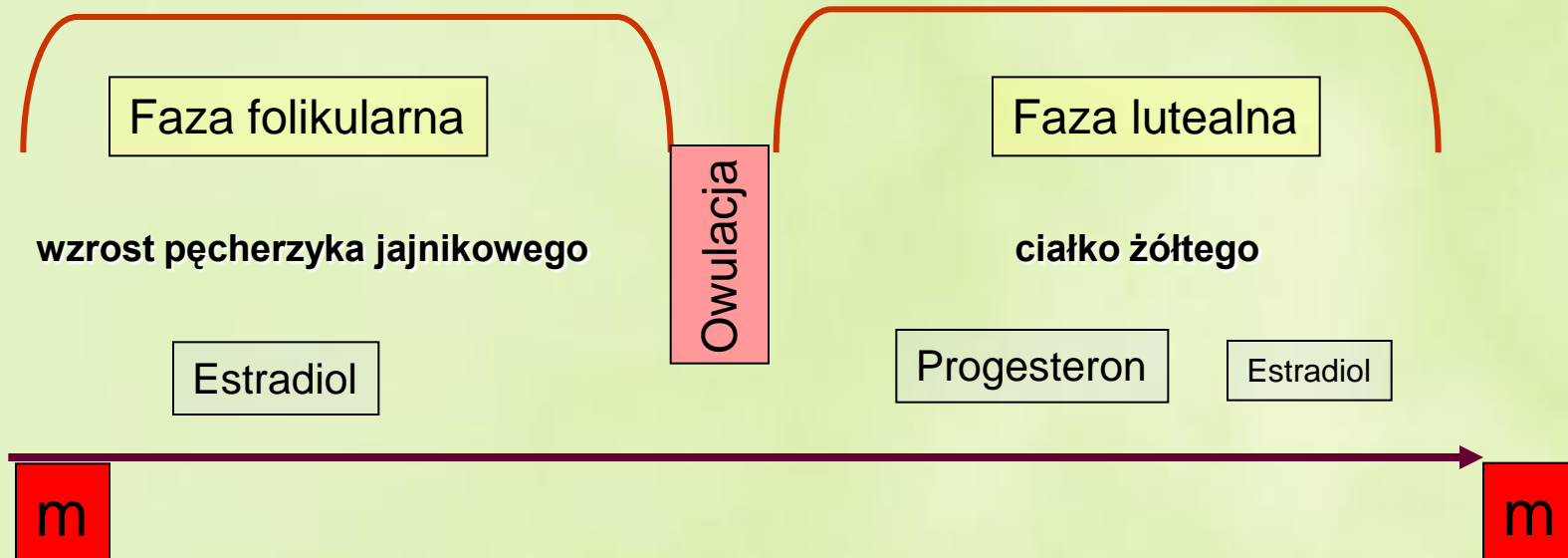
	f. folikularna	okołowul.	f. lutealna
FSH (mIU/ml)	1,5 – 10		
LH (mIU/ml)	1,5 – 10		
estradiol (pmol/l)	37 – 285	290-1621	51 - 875
progesteron (ng/ml)	0,03 – 1,35		1,84 – 30,2
prolaktyna (ng/ml)	5 – 20		
testosteron (nmol/l)	do 1,4		
FTI	do 8 (5)		

Cykl jajnikowy (syn. cykl płciowy, cykl miesięczkowy)

- cykliczne dojrzewanie i uwalnianie komórek jajowych
- cykliczne wytwarzanie hormonów płciowych

Działanie hormonów steroidowych jajnika

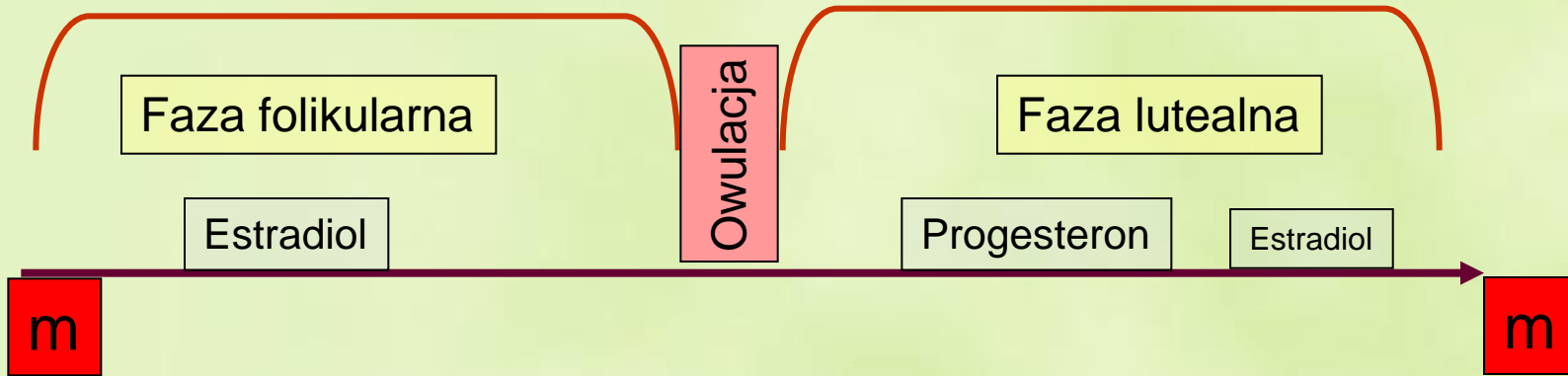
Estradiol

- rozwój i utrzymanie czynności wewnętrznych i zewnętrznych narządów płciowych
- regeneracja i wzrost błony śluzowej macicy
- gotowość skurczowa macicy, jajowodów
- rozrost krypt szyjkowych i produkcja śluzu szyjkowego przenikliwego dla plemników
- regeneracja nabłonka pochwy
- rozrost tkanki gruczołowej sutka
- popęd płciowy
- nasilanie krzepnięcia
- metabolizm kości (+)

Progesteron

- zmiany doczesnowe endometrium
- zmniejsza gotowość skurczową macicy
- działanie antyestrogenowe
  - produkcja śluzu szyjkowego nieprzenikliwego dla plemników
  - rozrost przewodów mlecznych sutka
  - zmiany nabłonka pochwy
- działanie antyandrogenowe
- nasilenie metabolizmu organizmu
- podwyższenie podstawowej temperatury ciała

Jajowód

nabłonek niski
komórki urzęsione rzadkie
dużo komórek klinowych

wzrost wysokości komórek nabłonka,
gromadzenie wydzieliny w komórkach
bezmigawkowych

duża aktywność wydzielnicza

regresja nabłonka

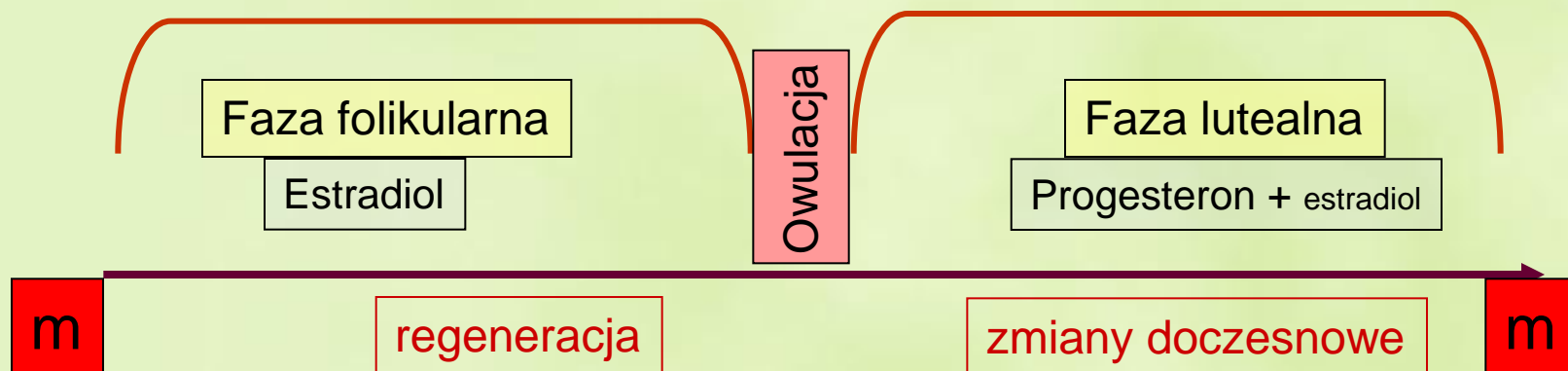
Czynność motoryczna
błony mięśniowej jajowodu

fale powolnych skurczów od części
macicznej do przejścia cieśni w
bańkę

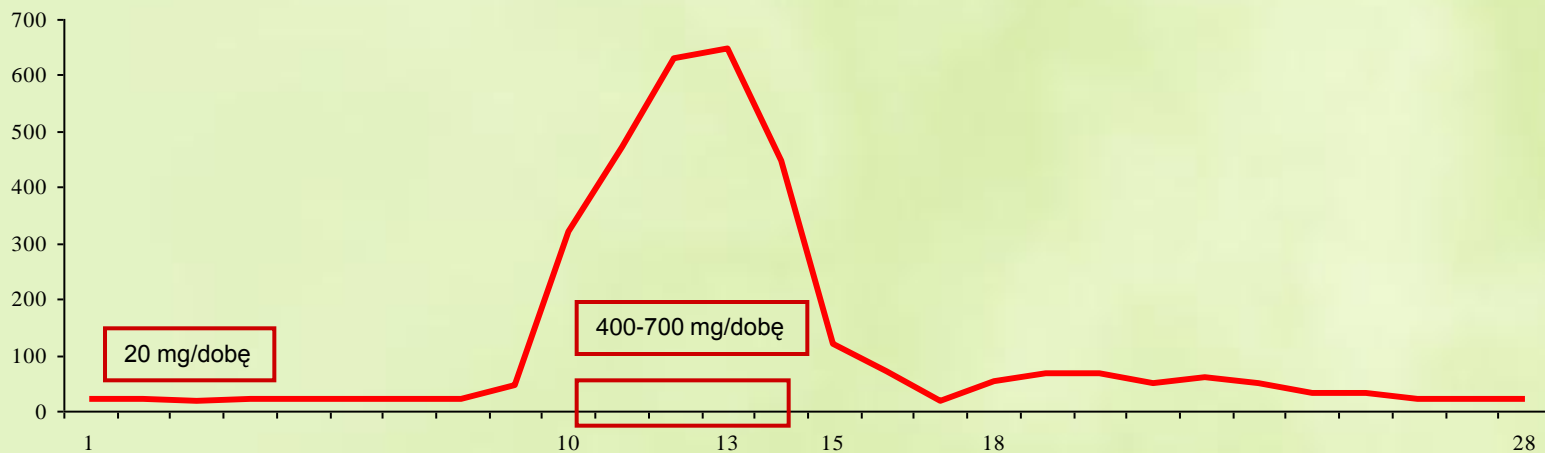
brak fali skurczów

fale powolnych skurczów od przejścia
cieśni w bańkę do części macicznej

Macica

Śluz szyjki macicy

Komórki nabłonka pochwy

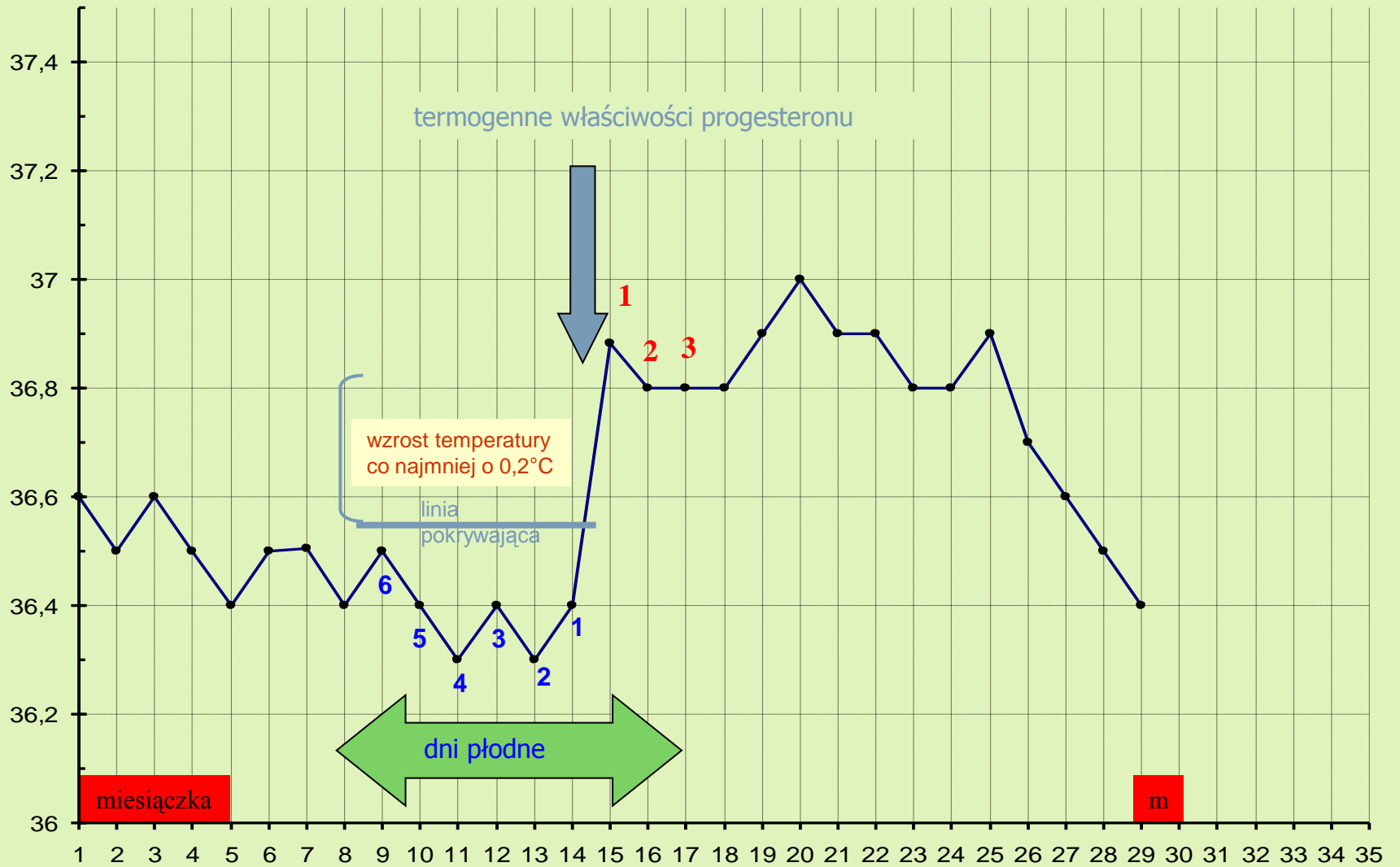
Faza folikularna:
prolifracja
namnażanie warstw komórek

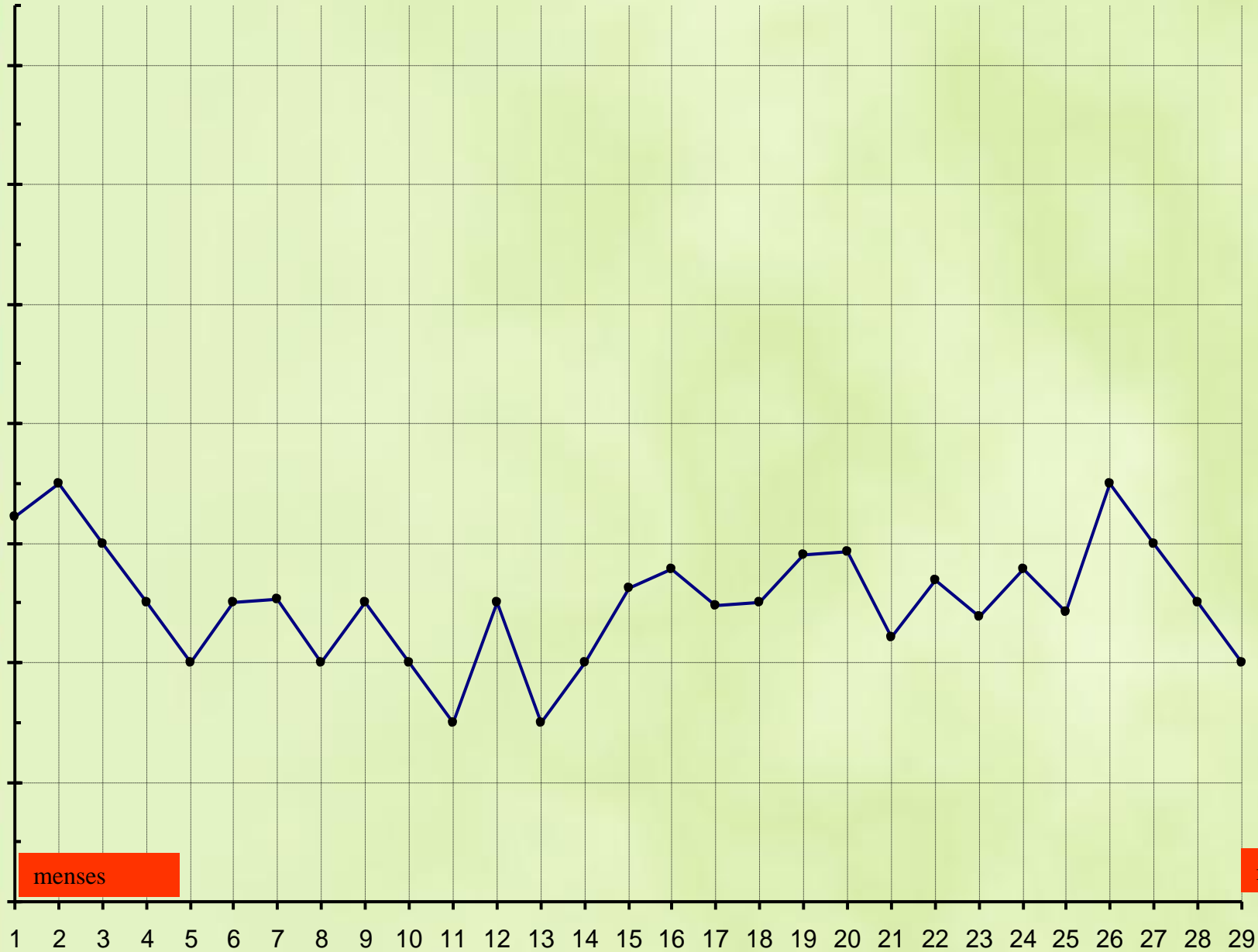
Faza lutealna:
złuszczenie nabłonka
zwijanie komórek,
grupowanie się w skupiska

Warunki pomiaru temperatury do określenia krzywej BBT

Pomiar wykonuje się:

- w naturalnym otworze ciała
- przed wstaniem z łóżka
- po co najmniej 3-godzinnym śnie
- o tej samej porze
- tym samym termometrem

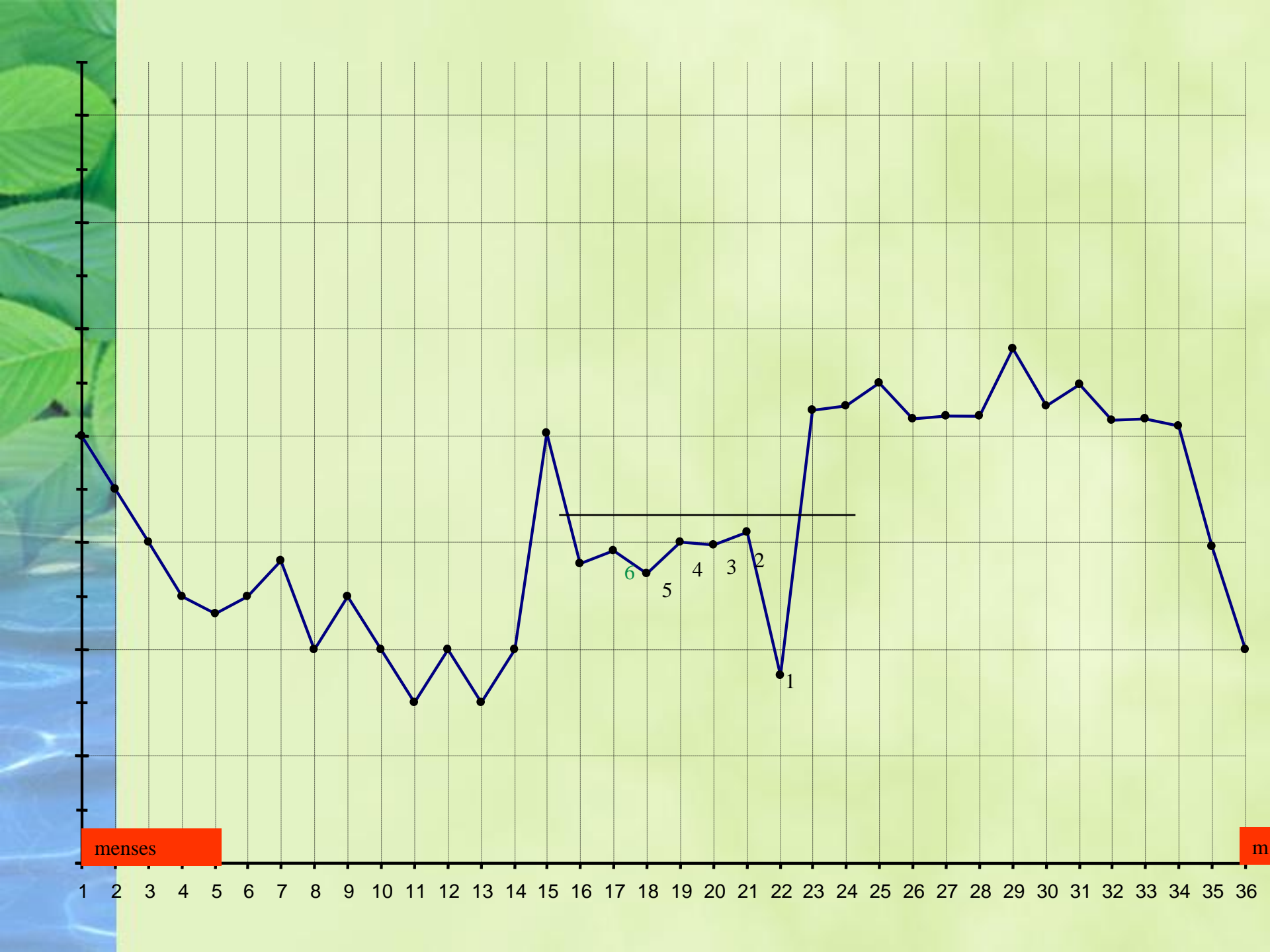

menses

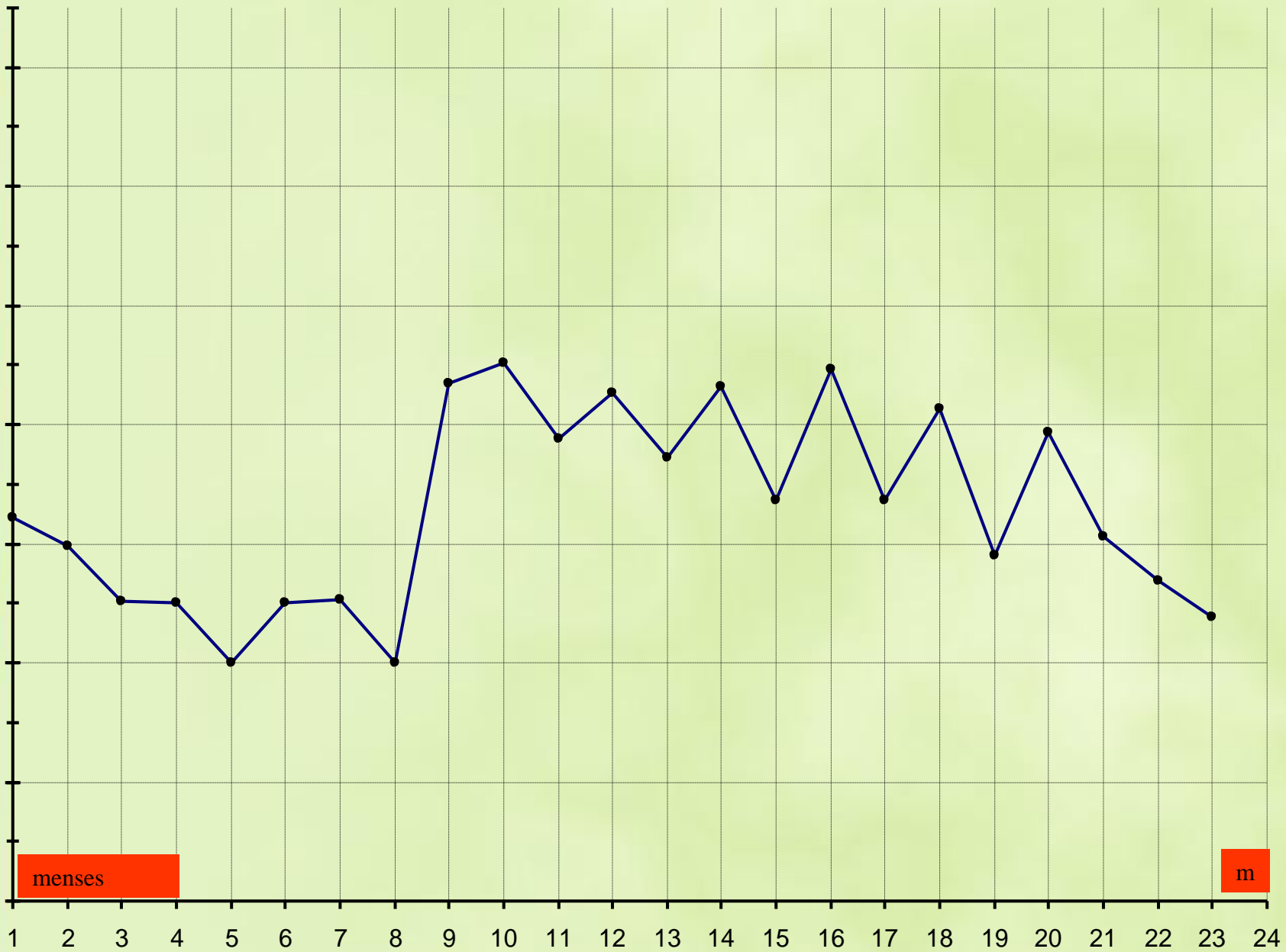
m

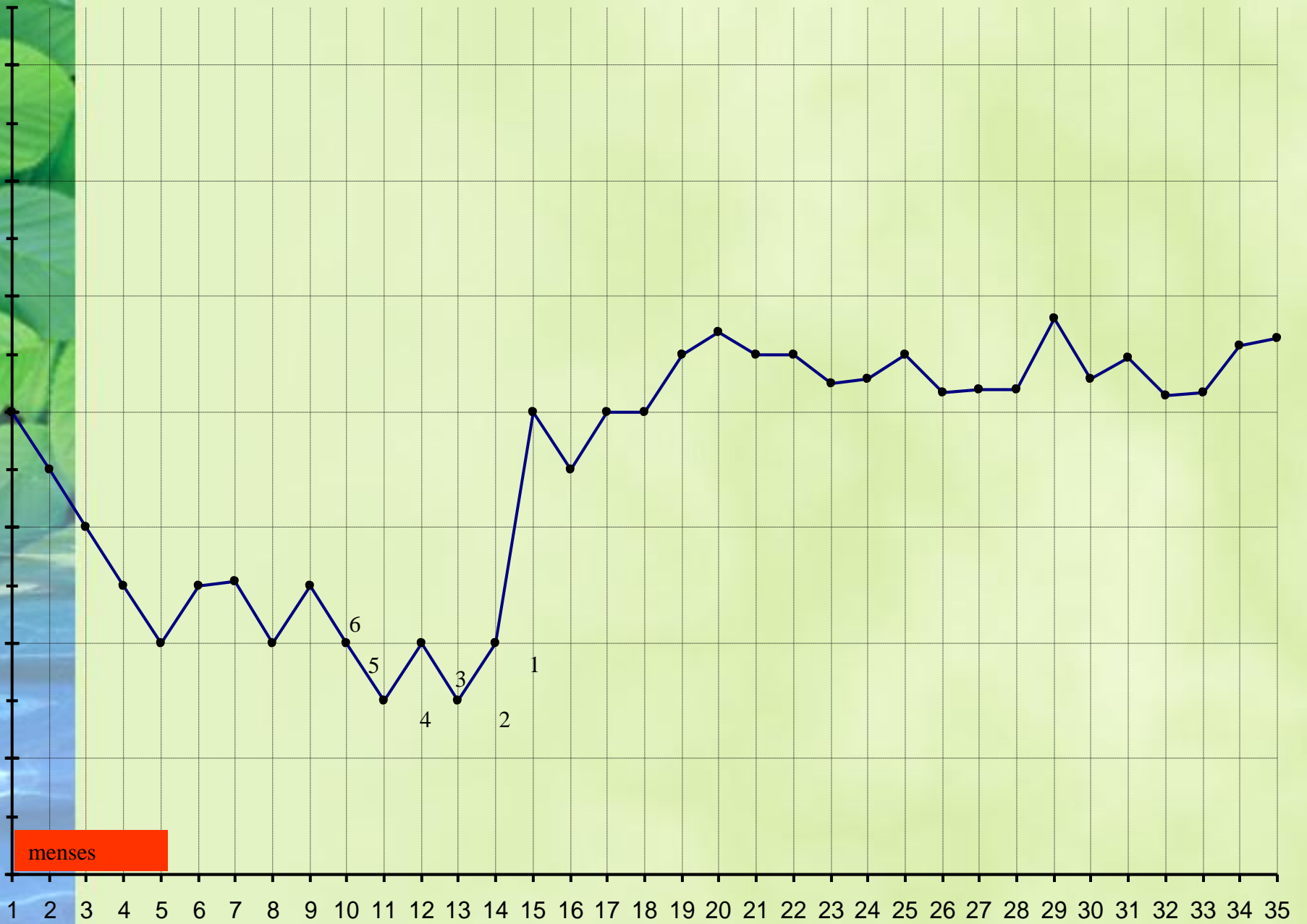

menses

m

menses